

Kuo skiriasi vaiko paėmimas iš jam nesaugios aplinkos nuo vaiko paėmimo iš atstovų pagal įstatymą?

Būtinybė laikinai vaikui užtikrinti saugią aplinką dar nereiškia, kad vaikas paimamas iš tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą. Laikiniai saugioje aplinkoje apgyvendintas vaikas, nenustačius pavojaus jam, yra perduodamas tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą. Tik tais atvejais, kai kyla realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ir (ar) gyvybei, nustatomas vaiko apsaugos poreikis bei nepavyksta užtikrinti vaikui saugios aplinkos nustatant vaiko laikinąją priežiūrą ir toliau išlieka realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei arba vaiko laikinosios priežiūros taikymo metu vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą nededa pastangų, nekeičia savo elgesio ir toliau šeimoje išlieka realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei, vaikas yra paimamas iš tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą.

Vaiko paėmimas iš jam nesaugios aplinkos

Laikinas saugios aplinkos vaikui užtikrinimas - vaiko laikinas apgyvendinimas jam saugioje aplinkoje dėl kylančio realaus ir tiesioginio pavojaus vaiko fiziniam ir (arba) psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei iki vaiko situacijos vertinimo. .

Daugiau nei 50 proc. atvejų vaikai perduodami artimiems giminaičiams ar emociškai susijusiems asmenims (pvz. krikštatėviams, šeimos draugams).

Vaikas gali būti laikinai apgyvendinamas jam saugioje aplinkoje, tačiau tai dar nereiškia, kad vaikas yra ar bus paimtas iš atstovų pagal įstatymą.

Vaikas gali būti laikinai apgyvendintas jam saugioje aplinkoje, kai:

- vaiko situacijos vertinimo metu kilo realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei ar pavojus, galintis sukelti reikšmingą žalą;
- vaikas paliktas be priežiūros arba paliktas prižiūrėti asmenims, kurie netinkamai juo rūpinasi ir taip kelia realų pavojų vaiko psichiniam ar fiziniam saugumui, sveikatai ar gyvybei;
- vaiko atstovai pagal įstatymą arba turimas vienintelis iš tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą apsvaigę nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų ir negali tinkamai pasirūpinti vaiku, todėl kyla realus pavojus jo fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojus, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai;
- vaiko atstovų pagal įstatymą buvimo vieta nežinoma, jie yra dingę ir jų ieškoma (kol teismas tėvus pripažins nežinia kur esančiais arba paskelbs mirusiais) ;
- vaiko atstovai pagal įstatymą laikinai negali rūpintis vaiku dėl abiejų atstovų ar vieno iš jų ligos, suėmimo, bausmės atlikimo ar kitų svarbių priežasčių.

Vaiko paėmimas iš jo atstovų pagal įstatymą

Vaiko paėmimas iš jo atstovų pagal įstatymą - tai Tarnybos priemonė nustačius realų pavojų vaiko fiziniam ir (arba) psichiniam saugumui, gyvybei ar sveikatai ar pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai, nustačius vaiko apsaugos poreikį bei esant viena iš šių sąlygų: nepavyksta užtikrinti vaikui saugios aplinkos nustatant vaiko laikinąją priežiūrą ir toliau išlieka realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei arba vaiko laikinosios priežiūros taikymo metu vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą nededa pastangų, nekeičia savo elgesio ir toliau šeimoje išlieka realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei.

Realus pavojus vaiko fiziniam ir (arba) psichiniam saugumui, gyvybei ar sveikatai ar pavojus, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai nustatomas įvertinus socialinės aplinkos rizikos veiksnius bei veiksnius, susijusius su vaiko tėvais ar kitais vaiko atstovais ir jų santykiais su vaiku bei nustačius, kad jie kelia realų pavojų vaiko saugumui, sveikatai ir (arba) gyvybei, arba nustačius, kad vaiko atstovai nesiima reikiamų veiksmų vaiko saugumui užtikrinti ir taip sudaro sąlygas atsirasti realiam pavojui vaiko sveikatai ar gyvybei ar pavojui, galinčiam sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai.

Tarnybos teritorinis skyrius, nustatęs realų pavojų imasi įstatymuose nustatytų veiksmų:

- užtikrina vaiko laikiną apgyvendinimą;
- inicijuoja atvejo vadybos procesą ir teikia prašymą dėl mobiliosios komandos sudarymo;
- ne vėliau kaip per tris darbo dienas kreipiasi į teismą dėl leidimo paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą išdavimo.

Teismui išdavus leidimą paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, Tarnybos specialistai per tris darbo dienas nuo leidimo išdavimo teikia savivaldybės administracijos direktoriui nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją).